The Committee recommended that the House should sit upto 6.00 p.m. and beyond each day, for the transaction of Government Legislative and other Business for the remaining part of the current Session.

MOTION FOR ELECTION TO THE COURT OF THE ALIGARH MUSLIM UNIVERSITY

MR. CHAIRMAN: Now Motion for election to the Court of the Aligarh Muslim University (*interruptions*).

SHRI MD. SALIM (West Bengal): Sir, I have a point to make on the Motion to be moved. The Minister is going to move the Motion according to the Act, so that we can elect a member to the court of Aligarh Muslim University. Now, Sir, normally we elect, or, you nominate a Member from this House to different bodies. Similarly, to the Aligarh Muslim University also, I have been elected from this House. But the motto is to represent the parliament in the Court. In the other Centrol universities also it is so. But since March, 1996, the Aligarh Muslim court's meeting is not being held. I am a member for the last three years, but I did not get a chance to attend the Court. The Court is not being convened. Again, Sir, why this fuss to elect a member here, and the Minister coming to move a Motion? why elect a member when the Court is not functioning and the University is functioning in an emergency manner? In the last six months, 77 times the emergency provision of the Statute of the Act has been invoked by the Vice-Chancellor in the Aligarh Muslim University, and the Minister is just silently watching. Unless he tells us in this House that it will function democratically and the Court will be convened. And there is no point in brining a Motion just to make the nation know that we are electing a member when it is not functioning in a democratic manner

मौलाना ओबैदुल्ला खान आज़मी (बिहार): सर, वाइस चांसलर यूनिवर्सिटी बंद करने में दिलचस्पी रखते है, यूनिवर्सिटी को खोलने में दिलचस्पी नहीं रखते। कागज़ पर मत खोलिए। सवाल यह है कि वहां यूनिवर्सिटी के मसाइल निहायत ही नाजुक बने हुए हैं। हम लोग प्रेसीडेंट आफ् इंडिया को भी इस सिलसिले में मिल चुके हैं। प्रेसीडेंट ने भी वायदा किया कि वहां के माहौल को ठीक किया जाएगा। सर, वहां वाइस चांसलर साहब ...(व्यवधान) सर, मैं एक अहम मसले की तरफ आपकी इजाजत से तवज्जह दिलाना चाहता हूं। ...(व्यवधान) सर, आपकी इजाजत से मैं एक अहम मसले की तरफ तवज्जह दिलाना चाहता हूं क्योंकि वजीर-ए-तालीम एक बड़ा मसला पेश करने जा रहे हैं। ...(व्यवधान) सर, मैं एक बात कहने की आपकी इजाजत चाहता हूं। यह बहुत सेंसेटिव मैटर है, इसलिए एक बात कहने की इजाजत चाहता हूं। ...(व्यवधान)

MR. CHAIRMAN: Each one is interrupting the other. (*interruptins*)

मौलाना ओबैदुल्ला खान आज़मी: सर, मैं आपसे सिर्फ एक बात कहने की इजाजत चाहता हूं ...(व्यवधान) आप मुझे कहने की इजाजत दें। सर, यह कौमी मसला है, मुल्की मसला है, तालीम का मसला है। अगर आप इजाजत दें तो सिर्फ मैं एक बात कहना चाहूंगा जो मैंने प्रेसीडेंट ऑफ् इंडिया से भी कही थी। ...(व्यवधान)

श्री टी० एन० चतुर्वेदी (उत्तर प्रदेश): मोशन होने दीजिए। ...(व्यवधान)

मौलाना ओबैदुल्ला खान आज़मी: सर, मोशन से पहले यह बात कह देना चाहता हूं ...(व्यवधान) हमने यह अर्ज किया है कि हमारे महमूदू रहमान साहब वाइस चांसलर हैं, हमारे रिस्पेक्टेड हैं। मुस्लिम यूनिवर्सिटी एक माइनारिटी यूनिवर्सिटी है, जिसके माइनारिटी कैरक्टर को पार्लियामेंट ने पास किया है। वह अखबारों में यह कह रहे हैं कि लुफज़-ए-मुस्लिम ही खत्म कर देना चाहिए। इस मुल्क में माइनारिटी यूनिवर्सिटी में लफज़-ए-मुस्लिम यूनिवर्सिटी के साथ होने की क्या जरूरत है। यह निहायत गलत बात है। यह अखबारात में वाइस चांसलर का बयान है और वजीर-ए-तालीम उसकी कोई नोटिस नहीं लें ...(व्यवधान) यह तो उसके माइनारिटी कैरक्टर को तबाह करने की एक साजिश है। नंबर दो, उन्होंने यह कहा है ...(व्यवधान)

श्री टी० एन० चतुर्वेदी: मोशन से इसका क्या वास्ता है? ...(व्यवधान)

श्री मोहम्मद सलीम: मोशन से इसका वास्ता है ...(**व्यवधान**) सर, मोशन से ताल्लुक है।

The Vice-Chancellor has no right to ask about changing this Act. (*interruptions*). The Act is passed in this House. (*interruptions*).

मौलाना ओबैदुल्ला खान आज़मी: बिल्कुल मोशन से इसका ताल्लुक है। ...(**व्यवधान**) सर, मैं हाउस की नॉलेज में यह बात भी लाना चाहता हूं, उन्होंने कहा है कि मुस्लिम यूनिवर्सिटी आई॰ एस॰ आई॰ का अड्डा है। सर, यह बहुत बड़ी बात है और मैंने आडवाणी जी से उस दिन इसीलिए सवाल किया था कि क्या मुस्लिम यूनिवर्सिटी में आई॰ एस॰ आई॰ के एजेंट मौजूद हैं। उन्होंने बहुत ही अच्छा जवाब दिया था कि हिन्दुस्तानी मुसलमानों के बारे में अगर कोई इस तरह की बात करता है तो वह हिन्दुस्तानी समाज के साथ घोर अन्याय करता है। मैं यह कहना चाहूंगा कि वज़ीर-ए-दाखिला आडवाणी साहब यह कह रहे हैं कि वहां कोई आई॰ एस॰ आई॰ का आदमी नहीं है। ...(**व्यवधान**)

श्री सभापति: इससे इसका ताल्लुक नहीं है। इस इलैक्शन से ताल्लुक नहीं है।

मौलाना ओबैदुल्ला खान आज़मी: महमूद रहमान साहब जो वाइस चांसलर है ...(**व्यवधान**) यह मोशन इसलिए पेश किया जा रहा है। ...(**व्यवधान**)

श्री टी॰ एन॰ चतुर्वेदी: यह तो बहुत पुरानी हिस्ट्री है। ...(**व्यवधान**) यह तो बहुत पुरानी हिस्ट्री में जाया जा रहा है। ...(**व्यवधान**)

मौलना ओबैदुल्ला खान आज़मी: नहीं-नहीं, यह मोशन इसलिए पेश किया जा रहा है ...(**व्यवधान**)

श्री टी॰ एन॰ चतुर्वेदी: वहां पर उनकी बेइज्जती की गई है। ...(**व्यवधान**) आज क्यों इस पुराने मामले में जा रहे हैं। ...(**व्यवधान**)

मौलना ओबैदुल्ला खान आज़मी: यूनिवर्सिटी के माहौल, यूनिवर्सिटी के हालात को खराब करने की साजिश की जा रही है और वाइस चांसलर इतना गलत बयान दे रहे हैं। तो क्या मोशन पेश करते वक्त यूनिवर्सिटी के वकार को मद्देनज़र रखा जाएगा? ...(**व्यवधान**)

†مولانا عبید اللہ خاں اعظمی "معاف": سر - وائس چانسلر یونیورسٹی بند کرنے میں دلچسپی رکھتے ہیں - یونیورسٹی کو کھولنے میں دلچسپی نہیں رکھتے - کا غذیر ہت کھولئے - سوال یہ ہے کہ وہاں یونیورسٹی کے مسائل نہایت ہی نازک بنے ہوئے ہیں ہم لوگ پریزیڈنٹ آف انڈیا کو بھی اس سلسلے میں مل چکے ہیں - پریزیڈنٹ نے بھی وعدہ کیا کہ وہاں کے ماحول کو ٹھیک کیا جائیگا - سر وہاں وائس چانسلر صاحب ..."مداخلت"... سر میں ایک اہم مسئلے کی طرف توجہ دلانا چاہتا ہوں "مداخلت" سر آپکی اجازت سے میں ایک اہم مسئلے کی طرف توجہ دلانا چاہتا ہوں - کیونکہ وزیر تعلیم ایک بڑا مسئلہ پیش کرنے جا رہے ہیں..."مداخلت" سر میں ایک بات کہنے کی آپکی اجازت چاہتا ہوں - ..."مداخلت"...†

MR. CHAIRMAN: Each one is interrupting the other (*Interruptions*)

†مولانا عبید اللہ خاں اعظمی: سر میں صرف ایک بات کہنے کی آپ سے اجازت چاہتا ہوں..."مداخلت"... آپ مجھے کہنے کی اجازت دیجئے - سر یہ قومی مسئلہ ہے - ملک مسئلہ ہے - تعلیم کا مسئلہ ہے - اگر آپ اجازت

†[ ]Transliteration in Arabic Script

شری محمد سلیم : موشن سے اسکا واسطہ ہے ... "مداخلت" ... سر- موشن سے تعلق ہے ... "مداخلت" ...

The Vice-Chancellor has no right to ask about changing this Act. (*interruptions*). The Act is passed in this House. (*Interruptions*)

†[]مولانا عبید اللہ خاں اعظمی : بالکل موشن سے اسکا تعلق ہے ... "مداخلت" سر میں ہاؤس کی نالج میں یہ بات بھی لانا چاہتا ہوں انھوں نے کہا کہ مسلم یونیورسٹی آئی - ایس - آئی کا ادارہ ہے - سر یہ بہت بڑی بات ہے اور میں نے اڈوانی جی سے اس دن اسی لئے سوال کیا تھا کہ کیا مسلم یونیورسٹی میں آئی ایس آئی کے ایجنٹ موجود ہیں - انھوں نے بہت ہی اچھا جواب دیا تھا کہ ہندوستانی مسلمانوں کے بارے میں اگر کوئی اس طرح کی بات کرتا ہے تو وہ ہندوستانی سماج کے ساتھ گھور انیائے کرتا ہے - میں یہ کہنا چاہونگا کہ وزیر داخلہ اڈوانی صاحب یہ کہہ رہے ہیں کہ وہاں کوئی آئی ایس آئی کا آدمی نہیں ہے ... "مداخلت" ...

شری سبھاپتی : اس سے اسکا تعلق نہیں ہے - اس الیکشن سے تعلق نہیں ہے -

مولانا عبید اللہ خاں اعظمی : محمود الرحمٰن دیں تو میں صرف ایک بات کہنا چاہونگا جو میں نے پریزیڈنٹ آف انڈیا سے بھی کہی تھی ... "مداخلت" ...

شری ترلوکی ناتھ چترویدی : موشن ہونے دیجئے ... "مداخلت" ...

مولانا عبید اللہ خاں اعظمی : سر موشن سے پہلے یہ بات کہہ دینا چاہتا ہوں ... "مداخلت" ... ہم نے یہ عرض کیا ہے کہ ہمارے محمود الرحمٰن صاحب وائس چانسلر ہیں - ہمارے پریسیڈنٹ ہیں - مسلم یونیورسٹی ایک مائناریٹی یونیورسٹی ہے جسکے مائناریٹی کریکٹر کو بار دیمنٹ نے پاس کیا ہے - وہ اخباروں میں یہ کہہ رہے ہیں کہ لفظ "مسلم" ہی ختم کر دینا چاہئے - اس ملک میں مائناریٹی یونیورسٹی میں لفظ مسلم یونیورسٹی کے ساتھ ہونے کی کیا ضرورت ہے - یہ نہایت غلط بات ہے یہ اخباروں میں وائس چانسلر کا بیان ہے اور وزیر تعلیم اسکا کوئی نوٹس نہ لیں ... "مداخلت" ... یہ تو اس کے مائناریٹی کریکٹر کو تباہ کرنے کی سازش ہے - نمبر دو - انھوں نے یہ کہا ہے - ... "مداخلت" ...

شری ترلوکی ناتھ چترویدی : موشن سے اسکا کیا واسطہ ہے ... "مداخلت"

†[]Translitration in Arabic Script.

صاحب جو وائس چانسلر ہیں... "مداخلت" یہ موشن اس لئے پیش کیا جا رہا ہے۔ ... "مداخلت"...

شری ترلوکی ناتھ چترویدی: یہ تو بہت پرانی ہسٹری ہے... "مداخلت"... یہ تو بہت پرانی ہسٹری میں جایا جا رہا ہے ... "مداخلت"...

†[مولانا عبید اللہ خاں اعظمی: نہیں نہیں یہ موشن اس لئے پیش کیا جا رہا ہے ... "مداخلت"...

شری ترلوکی ناتھ چترویدی: وہاں پر انارکی پھیلائی گئی... "مداخلت"... آج کیوں اس پرانے معاملے میں جا رہے ہیں... "مداخلت"...

مولانا عبید اللہ خاں اعظمی: یونیورسٹی کے ماحول۔ یونیورسٹی کے حالات کو خراب کرنے کی سازش کی جا رہی ہے اور وائس چانسلر اتنا غلط بیان دے رہے ہیں۔ تو کیا موشن پیش کرتے وقت یونیورسٹی کے وقار کو مدنظر رکھا جائے گا۔... ... "مداخلت"... "ختم شد"]

श्री सभापति: बस अब हो गया। अब आप पेश कीजिए। ...(व्यवधान)... आप पेश कीजिए ...(व्यवधान)... नहीं-नहीं, हो गया अब आप पेश कीजिए। ...(व्यवधान)...

SHRI JIBON ROY (West Bengal): Sir, the Minister tabled the Statement in the other House. Why is our House deprived of it? (*interruptions*)

मानव संसाधन विकास मंत्री तथा विज्ञान और प्रौद्योगिकी मंत्री (डा॰ मुरली मनोहर जोशी): श्रीमन मैं निम्नलिखित प्रस्ताव उपस्थित करता हूं:

> "अलीगढ़ मुस्लिम विश्वविद्यालय अधिनियम, 1920 (1920 का 40) के अधीन बनाए गए अलीगढ़ मुस्लिम विश्वविद्यालय के परिनियमों के परिनियम 14 के खंड (1) की मद (xxiv) के अनुसरण में यह सभा उस रीति से, जैसे सभापति निदेश दें, सभा के सदस्यों में से एक सदस्य को अलीगढ़ मुस्लिम विश्वविद्यालय की कोर्ट का सदस्य होने के लिए निर्वाचित करने की कार्यवाही करे।"

The question was put and the motion was adopted.

MR. CHAIRMAN: Now Motion for election to the General Council of the Indian School of Mines, Dhanbad. ...(*Interruptions*)

Nothing on that now. That Motion is over. Nothing will go on record about that now. ...(*Interruptions*)

SHRI JIBON ROY: Sir, I seek your protection.

MR. CHAIRMAN: No. That Motion is over now.

MOTION FOR ELECTION TO THE GENERAL COUNCIL OF THE INDIAN SCHOOL OF MINES, DHANBAD

मानव संसाधन विकास मंत्री तथा विज्ञान और प्रौद्योगिकी मंत्री (डा॰ मुरली मनोहर जोशी): श्रीमन मैं निम्नलिखित प्रस्ताव उपस्थित करता हूं:

> "भारतीय खनन विद्यालय, धनबाद के नियमों और विनियमों के नियम 15 के खंड 3 के साथ पठित नियम 4 के खंड (ii) से (iv) में अन्तर्विष्ट उपबंधों के अनुसरण में यह सभा उस रीति से, जैसे सभापति निदेश दें, सभा के सदस्यों में से एक सदस्य को भारतीय खनन विद्यालय की धनबाद की महापरिषद् का सदस्य होने के लिए निर्वाचित करने की कार्यवाही करे।"